

Kokous: Geenitekniikan lautakunnan kokous 3/2023

Aika: 30.5.2023 klo 9.00-10.35

Paikka: Teams-kokous

Läsnä: Johanna Björkroth, HY, pj.
Irma Saloniemi, TY, vpj.
Marja Ruohonen-Lehto, YM/SYKE, jäsen
Sanna Viljakainen, MMM, jäsen
Päivi Kolu, OKM/SA, jäsen
Anneli Törrönen, STM, jäsen
Johannes Kettunen, OY, pysyvä asiantuntija
Petri Auvinen, HY, pysyvä asiantuntija
Kirsi Törmäkangas, STM/GTLK, pääsihteeri
Anna Kaisa Väättänen, STM/GTLK, asiantuntija, siht.
Essi Kuitunen, STM/BILA, assistenttiharjoittelija
Marja Lehtovuori, STM/GTLK, harjoittelija
Jussi Joensuu, VTT, esittelijä (poistui asiakohdan 3.1. jälkeen)
Sini Tervo, STM/BILA, asiantuntija (poistui asiakohdan 3.1. jälkeen)
Katileena-Lohtander-Buckbee, SYKE, asiantuntija

1. Kokouksen avaus ja päätösvaltaisuuden sekä esteettömyyden toteaminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 9:00 ja totesi sen päätösvaltaiseksi ja osallistujat esteettömiksi.

2. Edellisten kokousten pöytäkirjat

Kokousten 6/2022 (17.8.2022), 7/2022 (25.10.2022), 8/2022 (8.12.2022), 1/2023 (13.2.2023) ja 2/2023 (27.3.2023) pöytäkirjat hyväksyttiin.

3. Esiteltävät asiat

3.1 Koejärjestelyjen muutos kenttäkokeen 1/MB/2018 riskinhallintatoimenpiteissä

Esitys: Esitetään, että geenitekniikan lautakunta toteaisi, että toiminnanharjoittaja ei ole noudattanut lautakunnan 6.5.2022 tekemää päätöstä myöhemmin perustetun kokeen osalta, sillä kenttäkokeen alkuperäisissä lupaehdoissa edellytettiin kukintoja

muodostavien puiden poistamista kokeesta. Pelkkien oksien poistaminen on tulkittavissa muutokseksi alkuperäisiin lupaehtoihin sisältyneisiin koejärjestelyihin. Muutoksesta ei ole aiheutunut vaaraa ihmisen tai eläinten terveydelle tai ympäristölle, joten toiminnanharjoittaja voi jatkaa koetta luvan päättymiseen (1.11.2023) asti huolehtien siitä, että GM-puut eivät pääse kokeen aikana tai sen jälkeen leviämään ympäristöön siemenistä eikä juurivesoista.

Geenitekniikan lautakunta toteaa, että toiminnanharjoittaja ei ole toimittanut ensimmäisenä perustetusta kokeesta raporttia kahden kuukauden sisällä kokeen lopettamisesta. Toiminnanharjoittajan tulee toimittaa kyseinen raportti lautakunnalle 30.6.2023 mennessä.

Päätös: Geenitekniikan lautakunta pitää moitittavana, ettei toiminnanharjoittaja ole välittömästi ilmoittanut epäilyistä kukintojen muodostumisesta geenitekniikan lautakunnalle ja valvontaviranomaiselle. Ensimmäiset havainnot erityistarkkailuun otettavista puista tehtiin jo 21.3.2023 Havainnot varmistuivat 24.3.2023 ja kukintosilmuja poistettiin 29.3.2023. Toiminnanharjoittaja tiedotti geenitekniikan lautakuntaa vasta 30.3.2023. Tietoa ei lähetetty valvontaviranomaiselle.

Geenitekniikan lautakunta toteaa ja pitää moitittavana, ettei toiminnanharjoittaja ole noudattanut lautakunnan 6.5.2022 tekemää päätöstä myöhemmin perustetun kokeen osalta, sillä kenttäkokeen alkuperäisissä lupaehdoissa edellytettiin kukintoja muodostavien puiden poistamista kokeesta. Pelkkien oksien poistaminen on tulkittavissa muutokseksi alkuperäisiin lupaehtoihin sisältyneisiin koejärjestelyihin.

Geenitekniikan lautakunta toteaa, että toiminnanharjoittaja ei ole toimittanut ensimmäisenä perustetusta kokeesta raporttia kahden kuukauden sisällä kokeen lopettamisesta. Toiminnanharjoittajan pitää toimittaa kyseinen raportti lautakunnalle viipymättä, kuitenkin viimeistään 30.6.2023 mennessä.

Koska pelkästä kukintosilmuja sisältävien oksien poistosta ei ole aiheutunut vaaraa ihmisen tai eläinten terveydelle tai ympäristölle, geenitekniikan lautakunta katsoo, että 2.10.2018 annettuja lupaehdoja voidaan muuttaa siten, että kukintosilmuja muodostavien oksien poistaminen riittää. Kokonaisia puuyksilöitä ei tarvitse poistaa koealalta. Toiminnanharjoittaja voi jatkaa koetta luvan päättymiseen (1.11.2023) asti huolehtien siitä, että kaikki kukinnot poistetaan ja että GM-puut eivät pääse kokeen aikana tai sen jälkeen leviämään ympäristöön siemenistä eikä juurivesoista.

3.2 Geenitekniikan lautakunnan kanta asetuksen (EY) N:o 1829/2003 artiklojen 6.7 ja 18.7 mukaisesti komission päätösehdotukseen hakemuksesta EFSA-GMO-DE-2016-137; maissi GA21 x T25

Esitys: Esitetään, että geenitekniikan lautakunta kannattaisi komission päätösehdotusluonnosta (PLAN/2022/2904).

Päätös: Esityksen mukainen.

3.3 Geenitekniikan lautakunnan kanta asetuksen (EY) N:o 1829/2003 artiklojen 6.7 ja 18.7 mukaisesti komission päätösehdotukseen hakemuksesta EFSA-GMO-NL-2017-140; maissi MON87419

Esitys: Esitetään, että geenitekniikan lautakunta kannattaisi komission päätösehdotusluonnosta (PLAN/2022/2901).

Päätös: Esityksen mukainen.

3.4 Geenitekniikan lautakunnan lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi biopankin suostumus- ja hyväksyntäasiakirjasta (001/F/2023)

Esitys: Esitetään, että geenitekniikan lautakunta lähettäisi asialistan liitteen mukaisen lausunnon.

Päätös: Ei lausuttavaa asiassa.

3.5 Geenitekniikan lautakunnan lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi vaarallisten aineiden kuljetuksesta (002/F/2023)

Esitys: Esitetään, että geenitekniikan lautakunta lähettäisi asialistan liitteen mukaisen lausunnon.

Päätös: Esityksen mukainen.

4. Tiedotusasiat

4.1 Geenitekniikan lautakunnan toimintaan liittyviä tärkeitä päiviä

Listaus merkittiin tiedoksi.

Seuraavan kokouksen ajankohdaksi sovittiin 26.6.2023 klo 9.

5. Kokouksen päättäminen

Kokous päättyi klo 10.35.

Puheenjohtaja

Johanna Björkroth

Pääsihteeri

Kirsi Törmäkangas